EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 21.11.2024
COM(2024) 542 final

2024/0300 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o spremembi Sklepa Sveta 2009/1008/EU o dovoljenju Republiki Latviji, da še naprej uporablja odstopanje od člena 193 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

V skladu s členom 395(1) Direktive 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: direktiva o DDV[1]) lahko Svet soglasno na predlog Komisije kateri koli državi članici dovoli, da uvede posebne ukrepe, ki odstopajo od določb navedene direktive, za poenostavitev postopka obračunavanja DDV ali za preprečevanje nekaterih vrst davčnih utaj ali izogibanja davkom.

Z dopisom, ki je bil poslan 29. aprila 2024 in ga je Komisija evidentirala 2. maja 2024, je Republika Latvija (v nadaljnjem besedilu: Latvija) vložila zahtevo za dovoljenje, da še naprej uporablja odstopanje od člena 193 direktive o DDV, v katerem je določena oseba, ki je dolžna plačati DDV. Latvija je z istim dopisom poslala poročilo o uporabi navedenega ukrepa.

Komisija je z dopisom z dne 4. julija 2024 zahtevala dodatne informacije, Latvija pa je odgovorila z dopisom, ki ga je Komisija evidentirala 12. avgusta 2024.

V skladu s členom 395(2) direktive o DDV je Komisija z dopisom z dne 3. septembra 2024 o zahtevi Latvije obvestila druge države članice in z dopisom z dne 4. septembra 2024 Italijo. Komisija je z dopisom z dne 5. septembra 2024 uradno obvestila Latvijo, da ima vse informacije, potrebne za presojo zahteve.

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Člen 193 direktive o DDV določa splošno pravilo, po katerem je davčni zavezanec, ki dobavlja blago ali opravlja storitve, običajno dolžan plačati DDV.

V skladu s členom 395 direktive o DDV lahko države članice uporabijo ukrepe, ki odstopajo od določb direktive o DDV, za poenostavitev postopka obračunavanja DDV ali za preprečevanje nekaterih vrst davčnih utaj ali izogibanja davkom, če jih dovoli Svet.

Latvija je 29. aprila 2024 vložila zahtevo za nadaljnjo uporabo mehanizma obrnjene davčne obveznosti za posle z lesom, v skladu s katerim oseba, ki ji je to blago dobavljeno ali za katero so te storitve opravljene, postane dolžna plačati DDV.

Ukrep odstopanja za Latvijo je bil prvotno odobren z Odločbo Sveta 2006/42/ES[2] do 31. decembra 2009 in z Izvedbenim sklepom Sveta 2009/1008/EU[3] do 31. decembra 2012. Dovoljenje za uporabo odstopanja je bilo nato podaljšano z Izvedbenim sklepom Sveta 2013/55/EU[4] do 31. decembra 2015, z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2015/2396[5] do 31. decembra 2018, z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2018/2006[6] do 31. decembra 2021 in z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2022/81[7] do 31. decembra 2024.

---

1 UL L 347, 11.12.2006, str. 1.
2 UL L 25, 28.1.2006, str. 31.
3 UL L 347, 24.12.2009, str. 30.
4 UL L 22, 25.1.2013, str. 16.
5 UL L 332, 18.12.2015, str. 142.
6 UL L 322, 18.12.2018, str. 20.
7 UL L 13, 20.1.2022, str. 49.

Latvija je navedla, da je trg lesa, ki je eden njenih najpomembnejših gospodarskih sektorjev, zlasti občutljiv na goljufije na področju DDV, ker v njem prevladuje veliko število majhnih lokalnih gospodarskih subjektov in posameznih dobaviteljev ter ker je zelo težko slediti gibanju surovin in povezanim poslom. Podjetjem, dejavnim v sektorju, morda ni treba izpolnjevati obveznosti evidentiranja, kar lahko privede do neprijavljenih poslov z lesom. Zato obstaja znatno tveganje, da bi se pri nekaterih gospodarskih subjektih lahko pojavile utaje pri plačilu DDV. Narava trga in zadevnih podjetij je pripeljala do goljufij na področju DDV, ki jih latvijski davčni organi težko obvladujejo. Za boj proti tej zlorabi so uvedli mehanizem obrnjene davčne obveznosti za posle z lesom, ki se je izkazal za zelo učinkovitega in je v tem sektorju znatno zmanjšal goljufije na področju DDV.

Poleg tega ta posebni ukrep nima negativnega učinka na skupni znesek prihodkov iz naslova DDV, zbran na ravni končne potrošnje, in tako po mnenju Latvije ne vpliva negativno na lastna sredstva Unije iz naslova DDV.

Odstopanja so na splošno odobrena za omejeno časovno obdobje, da se lahko oceni, ali je posebni ukrep primeren in učinkovit, državam članicam pa zagotovi čas, da na nacionalni ravni uvedejo druge običajne ukrepe za spremljanje gibanja surovin, plačevanja DDV in spoštovanja obveznosti s strani davčnih zavezancev, ki bi morali odpraviti zadevno težavo do izteka odstopanja, tako da podaljšanje odstopanja postane nepotrebno. Odstopanje, ki dovoljuje uporabo mehanizma obrnjene davčne obveznosti, je odobreno zgolj izjemoma za določena področja goljufij in pomeni sredstvo v skrajni sili.

Latvija je zaprosila za podaljšanje ukrepa do 31. decembra 2027. Latvija je zavezana uporabljati različne ukrepe za boj proti goljufijam na področju DDV v tem sektorju. Načrtuje se uvedba obveznosti negotovinskih plačil in posebnega orodja za sledenje, ki bo pripomoglo k učinkovitejšemu nadzoru poslov in proizvodnih procesov, nacionalni organi pa do leta 2026 načrtujejo uvedbo zahteve glede izdajanja elektronskih računov za posle med podjetji za podjetja, registrirana v Republiki Latviji. Ob upoštevanju nespremenjenega pravnega in dejanskega stanja se zato predlaga, da se ukrep odstopanja podaljša, kar bo Latviji omogočilo, da še naprej uporablja ta ukrep odstopanja do 31. decembra 2026. Latvija bi morala biti sposobna do izteka tega odstopanja na nacionalni ravni uvesti druge običajne ukrepe za spremljanje gibanja surovin, plačevanja DDV in spoštovanja obveznosti s strani davčnih zavezancev, ki bi prispevali k boju proti goljufijam na področju DDV v sektorju lesa in njihovo preprečevanje.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Podobna odstopanja v zvezi s členom 193 direktive o DDV so bila odobrena drugim državam članicam, Portugalski[8], Romuniji[9] in Litvi[10].

---

8 Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2019/1592 z dne 24. septembra 2019 o dovoljenju Portugalski, da uvede posebni ukrep, ki odstopa od člena 193 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 248, 27.9.2019, str. 67).

9 Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2019/1593 z dne 24. septembra 2019 o spremembi Izvedbenega sklepa 2013/676/EU o dovoljenju Romuniji, da še naprej uporablja posebni ukrep z odstopanjem od člena 193 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 248, 27.9.2019, str. 69).

Predlagani ukrep je torej v skladu z obstoječimi določbami direktive o DDV.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Člen 395 direktive o DDV.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Glede na določbo direktive o DDV, na kateri temelji predlog, se načelo subsidiarnosti ne uporablja.

- **Sorazmernost**

Ta sklep se nanaša na dovoljenje, odobreno državi članici na njeno zahtevo, in ne pomeni nobene obveznosti.

Zaradi omejenega obsega odstopanja je posebni ukrep sorazmeren z želenim ciljem.

- **Izbira instrumenta**

Predlagani instrument: izvedbeni sklep Sveta.

V skladu s členom 395 direktive o DDV lahko samo Svet na predlog Komisije soglasno odobri odstopanje od skupnih določb o DDV. Izvedbeni sklep Sveta je najustreznejši instrument, saj se lahko naslovi na posamezno državo članico.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Posvetovanja z deležniki**

Ta predlog temelji na zahtevi Latvije in zadeva le to državo članico.

- **Ocena učinka**

Predlog izvedbenega sklepa Sveta Latviji dovoljuje, da še naprej uporablja mehanizem obrnjene davčne obveznosti za posle z lesom. Razmere, na katerih je temeljilo prvotno odstopanje, še vedno obstajajo. Latvija trdi, da kljub dejstvu, da je bilo na trgu lesa od uvedbe postopka obrnjene davčne obveznosti manj primerov goljufij v zvezi z DDV in utaj DDV, tveganje ni odpravljeno.

Ukrep je bil predhodno odobren v Aktu o pristopu iz leta 2003[11], in sicer v poglavju 7, točka 1(b), Priloge VIII k Aktu, in z Odločbo 2006/42/ES[12] v skladu s takrat veljavno Šesto direktivo 77/388/EGS. Vendar so sčasoma goljufije v lesnem sektorju začele vključevati posle, za katere se ni uporabljal postopek obrnjene davčne obveznosti na področju DDV. Na primer posle v zvezi s stranskimi lesnimi proizvodi. V skladu s tem je bilo področje uporabe

---

[10] Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2018/1920 z dne 4. decembra 2018 o spremembi Izvedbenega sklepa 2010/99/EU o dovoljenju Republiki Litvi, da še naprej uporablja ukrep, ki odstopa od člena 193 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 311, 7.12.2018, str. 34).

[11] UL L 236, 23.9.2003, str. 33.

[12] UL L 25, 28.1.2006, str. 31.

postopka obrnjene davčne obveznosti na področju DDV dodatno razširjeno, da bi se zmanjšalo število priložnosti za goljufije. Poleg tega morata prejemnik lesa in prejemnik storitev od 1. januarja 2020 plačati prejeto blago oziroma opravljene storitve z negotovinskimi plačilnimi sredstvi. Te spremembe so bile uvedene za standardizacijo zahtev za plačila v vseh primerih, v katerih se uporablja postopek obrnjene davčne obveznosti, da bi se povečala učinkovitost ukrepa, katerega cilj je boj proti goljufijam na področju DDV.

Latvija trdi, da je podaljšanje ukrepa odstopanja potrebno za boj proti goljufijam, ki se pojavljajo v lesnem sektorju.

Gozdarski sektor je eden od temeljev latvijskega gospodarstva. Leta 2022 je prijavljeni čisti prihodek trgovcev, dejavnih v lesnem sektorju, predstavljal 7,4 % skupnega čistega prihodka, prijavljenega v letnih računovodskih izkazih, tj. 6,3 milijarde EUR. Vrednost izvoza gozdarskega sektorja je leta 2023 znašala približno 2,3 milijarde EUR ali 12,4 % celotnega izvoza države, v tem sektorju pa je bilo leta 2022 zaposlenih 41 400 ljudi ali 4,8 % vseh zaposlenih v latvijskem gospodarstvu.

Na trgu lesa v Latviji prevladujejo mali in srednji trgovci ter posamezni dobavitelji (predstavljajo več kot 90 % vseh podjetij v tem sektorju), ki kupujejo ali prodajajo les in zagotavljajo ali prejemajo z njim povezane storitve.

V začetku leta 2024 je bilo v lesnem sektorju 11 713 davčnih zavezancev. Po navedbah Latvije je leta 2023 v lesnem sektorju trgovalo tudi 13 063 fizičnih oseb s skupnimi prihodki v višini 219 milijonov EUR.

Podaljšanje tega ukrepa ne bo imelo negativnega učinka na skupni znesek prihodkov iz naslova DDV, zbranih na ravni končni potrošnje, in torej ne vpliva negativno na lastna sredstva Unije iz naslova DDV.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun EU.

5. DRUGI ELEMENTI

Predlog je časovno omejen.

2024/0300 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o spremembi Sklepa Sveta 2009/1008/EU o dovoljenju Republiki Latviji, da še naprej uporablja odstopanje od člena 193 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost

SVET EVROPSKE UNIJE JE -

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Direktive Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost[1] in zlasti člena 395(1) Direktive,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Z Odločbo Sveta 2006/42/ES[2] je bilo Latviji dovoljeno, da uporabi poseben ukrep, ki odstopa od člena 21(1), točka (a), Direktive Sveta 77/388/EGS[3], in tako določi prejemnika kot osebo, ki je zavezana k plačilu davka na dodano vrednost (DDV) pri dobavi lesa ali zagotavljanju povezanih storitev, in sicer do 31. decembra 2009. Z Izvedbenim sklepom Sveta 2009/1008/EU[4] je bilo Latviji dovoljeno, da z odstopanjem od člena 193 Direktive 2006/112/ES pri poslih z lesom še naprej določa prejemnika lesa ali povezanih storitev kot osebo, ki je zavezana k plačilu DDV, in sicer do 31. decembra 2012 (v nadaljnjem besedilu: posebni ukrep). V skladu z zadnjo spremembo Izvedbenega sklepa 2009/1008/EU navedeno dovoljenje preneha veljati 31. decembra 2024.

(2) V dopisu, ki ga je Komisija evidentirala 2. maja 2024, je Latvija vložila zahtevo za dovoljenje, da še naprej uporablja posebni ukrep. Latvija je skupaj z dopisom predložila poročilo o uporabi posebnega ukrepa.

(3) V skladu s členom 395(2), drugi pododstavek, Direktive 2006/112/ES je Komisija o zahtevi Latvije obvestila druge države članice z dopisi z dne 3. septembra 2024, Italijo pa z dopisom z dne 4. septembra 2024. Komisija je z dopisom z dne

---

1 UL L 347, 11.12.2006, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj.

2 Odločba Sveta 2006/42/ES z dne 24. januarja 2006 o dovoljenju Latviji, da podaljša uporabo ukrepa o odstopanju od člena 21 Šeste direktive Sveta 77/388/EGS o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih (UL L 25, 28.1.2006, str. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2006/42(1)/oj).

3 Šesta Direktiva Sveta 77/388/EGS z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (UL L 145, 13.6.1977, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1977/388/oj).

4 Sklep Sveta 2009/1008/EU z dne 7. decembra 2009 o dovoljenju Republiki Latviji, da še naprej uporablja odstopanje od člena 193 Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 347, 24.12.2009, str. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2009/1008/oj).

5. septembra 2024 uradno obvestila Latvijo, da ima vse informacije, potrebne za presojo zahteve.

(4) Latvija je navedla, da je trg lesa, ki je eden njenih najpomembnejših gospodarskih sektorjev, zlasti občutljiv na goljufije na področju DDV, saj v njem prevladuje veliko število majhnih lokalnih gospodarskih subjektov in posameznih dobaviteljev. Narava trga in zadevnih podjetij je pripeljala do goljufij na področju DDV, ki jih latvijski davčni organi težko obvladujejo. Latvijski davčni organi so za boj proti tej zlorabi pri poslih z lesom uvedli mehanizem obrnjene davčne obveznosti za plačilo DDV, ki se je glede na poročilo, ki ga je predložila Latvija, izkazal za zelo učinkovitega in znatno zmanjšal goljufije na trgu lesa.

(5) Odstopanja se običajno odobrijo za omejeno obdobje, da se lahko oceni, ali je posebni ukrep ustrezen in učinkovit. Odstopanja državam članicam zagotovijo čas, da na nacionalni ravni uvedejo druge običajne ukrepe za spremljanje gibanja surovin, plačevanja DDV in spoštovanja obveznosti s strani davčnih zavezancev, ki bi morali odpraviti zadevno težavo do izteka odstopanja, tako da podaljšanje odstopanja postane nepotrebno. Odstopanje, ki dovoljuje uporabo mehanizma obrnjene davčne obveznosti, se odobri zgolj izjemoma za določena področja goljufij in pomeni sredstvo v skrajni sili.

(6) Latvija je zavezana uporabljati različne ukrepe za boj proti goljufijam na področju DDV v tem sektorju. Uvesti namerava obveznost negotovinskih plačil in posebno orodje za sledenje, ki bo pripomoglo k učinkovitejšemu nadzoru poslov in proizvodnih procesov. Poleg tega nacionalni organi do leta 2026 načrtujejo uvedbo zahteve glede izdajanja elektronskih računov za posle med podjetji za podjetja, registrirana v Latviji.

(7) Pred iztekom podaljšanja posebnega ukrepa na podlagi tega sklepa bi morala biti zato Latvija sposobna uvesti druge običajne ukrepe za boj proti goljufijam na področju DDV na trgu lesa in njihovo preprečevanje, da nadaljnje podaljšanje posebnega ukrepa ne bi bilo potrebno.

(8) Latviji bi bilo zato treba dovoliti, da posebni ukrep uporablja samo do 31. decembra 2026.

(9) Posebni ukrep ne bo imel negativnega učinka na lastna sredstva Unije iz naslova DDV.

(10) Izvedbeni sklep 2009/1008/EU bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Člen 2 Izvedbenega sklepa 2009/1008/EU se nadomesti z naslednjim:

„Člen 2

Ta sklep se uporablja do 31. decembra 2026.“

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Republiko Latvijo.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik/predsednica